

Lietuvos bioetikos komitetas

Lithuanian Bioethics Committee

1995
2005

Šiuolaikinės biomedicinos plėtra neįsivaizduojama be diskusijų apie jos moralinius, socialinius, teisinius aspektus. Spartus gyvybės mokslų ir su jais susijusių technologijų tobulėjimas, genetikos, naujų šiuolaikinės medicinos šakų plėtra sudaro galimybę išsaugoti ir tęsti žmogaus gyvybę, įveikti sudėtingiausias ligas. Tačiau modernių technologijų praktinis taikymas kartu kelia ir daugybę etinių problemų; galimus jų sprendimo būdus ir nagrinėja bioetika (šiuolaikinė medicinos etika). Eutanazija ir dirbtinis apvaisinimas, organų persodinimas ir žmogaus klonavimas, kamieninių ląstelių tyrimai, virkštelės kraujo bankai, bandymai su žmonėmis ir tinkamas sveikatos priežiūros išteklių skirstymas, biotechnologijos naujovių taikymas ir genetiškai modifikuotų organizmų poveikis – tai tik keli vis dažniau mūsų visuomenėje išskylantys bioetikos klausimai.

Nors šios problemos aktualios, Lietuvoje terminas „bioetika“ (gr. bios – gyvybė, ethike – paprotys, dorovė) ir jo apibrėžiama sritis yra nauja, dar mažai pažįstama, tačiau pasaulyje ši sąvoka vartojama jau bene tris dešimtmečius. Pirmą kartą „bioetikos“ terminą pavartojo amerikiečių biologas V. R. Potteris, siekdamas atkreipti visuomenės dėmesį į biotechnologijų pažangos etines

Developments in modern biomedicine are barely conceivable without discussions about their moral, social and legal aspects. Rapid progress in the biological sciences and technologies, the expansion of genetics and other branches offers possible prospects of overcoming many complicated diseases, saving, prolonging and improving the quality of many human lives. Often, however, the practical application of modern technologies also simultaneously raises a great number of important ethical questions and problems, and the field bioethics is that which analyses possible ways of solving them. Euthanasia and artificial insemination, organ transplantation and human cloning, stem cell research, umbilical cord blood banks, the testing of patient populations and the allocation of healthcare resources, application of biotechnological novelties and the impact of genetically modified organisms are just a few examples of modern science raising important bioethical issues and challenges in our society.

Despite the urgency of these issues, the term 'bioethics' (in Greek, bios – life, ethike – custom, morality) and the field it defines is still relatively new in Lithuania, compared to more than thirty years of development of the field elsewhere in the world. For the first time the term was used by American biologist V. R. Potter, whose aim was to draw society's attention to the ethical contradictions raised in biotechnological progress. In the modern context, this term is most often used to define the discipline investigating consequent ethical and philosophical issues arising from the application, or possible application, of recent advances made in the medical sciences and biotechnologies.

Tarptautinis bioetikos lygmuo

prieštaras. Šiandienos kontekste „bioetikos“ terminas dažniausiai pasitelkiamas apibrėžti dalyką, nagrinėjantį etines ir filosofines sveikatos mokslų bei biotechnologijų taikymo problemas.

Bioetikos aktualumą rodo šio dalyko svarba tarptautinėms organizacijoms. Europos Taryboje jau daugiau kaip dešimtmetį dirbantis Bioetikos komitetas rengia konvencijas, protokolus, rekomendacijas ir kitus bioetikos dokumentus. Europos Taryba priėmė ir vieną svarbiausių tarptautinių dokumentų, reglamentuojančių žmogaus teisių apsaugą biomedicinos srityje – Žmogaus teisių ir biomedicinos konvenciją. Lietuva ją ir Papildomą protokolą dėl žmonių klonavimo uždraudimo ratifikavo 2002 metais. Ši organizacija taip pat yra parengusi Papildomą protokolą dėl žmogaus audinių ir organų transplantavimo ir Papildomą protokolą dėl biomedicininiių tyrimų su žmonėmis.

1991–1997 metais Europos Komisijoje dirbo Biotechnologijų etikos patarėjų grupė (Group of Advisers on the Ethical Implications of Biotechnology), 1997 metais ji buvo pavadinta Europos mokslo ir naujų technologijų etikos grupe

International Level of Bioethics

The importance of bioethics is manifested also at the international level by the degree of attention given it by international organisations and forums. For over ten years the Bioethics Committee at the Council of Europe has been preparing conventions, protocols, recommendations and other documents on bioethics. The Council of Europe developed one of the most important international documents regulating the protection of human rights in the field of biomedicine – the Convention on Human Rights and Biomedicine, which was ratified in Lithuania in 2002 together with the Additional Protocol on the Prohibition of Cloning Human Beings. Other guidelines also developed include the Additional Protocol on Transplantation of Organs and Tissues of Human Origin and the Additional Protocol on Biomedical Research.

In 1991-1997, a Group of Advisers on the Ethical Implications of Biotechnology functioned at the European Commission, which in 1997 was renamed the European Group on Ethics in Science and New Technologies. This group a neutral, independent and interdisciplinary institution advises the European Commission on ethical issues raised from developments in science and new technologies in connection with the preparation and implementation of EU legislation and policies, and provides so-called Opinions on the most topical and controversial bioethical issues discussed in Europe. In recent years the Group has produced Opinions

(European Group on Ethics in Science and New Technologies). Ši grupė yra nešališka, nepriklausoma, tarpdalykinė institucija, konsultuojanti Europos Komisiją etiniais mokslo ir naujųjų technologijų klausimais, susijusiais su Bendrijos diegiama politika ar teisės aktų rengimu. Etikos grupė taip pat rengia vadinamąsias opinijas (angl. opinion – nuomonė) aktualiausiai ir prieštaringiausiai Europoje bioetikos klausimais. Pastaraisiais metais atsirado opinijos dėl: išradimų, kuriems naudojamos žmogaus kamieninės ląstelės, patentavimo; klinikinių tyrimų su žmonėmis besivystančiose šalyse; genetinio tikrinimo darbo vietoje; virkštelės kraujo bankų, informacinių ir komunikacinių technologijų implantavimo į žmogaus kūną.

Prie Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) veikia Tarptautinis bioetikos komitetas, įkurtas 1993 metais, ir Tarpvyriausybinis bioetikos komitetas, įkurtas 1998 metais. 1997 metais UNESCO priėmė Tarptautinę žmogaus genetinių duomenų ir žmogaus teisių deklaraciją, 2003 metais – Universalią žmogaus genomo deklaraciją. Šiuo metu UNESCO rengia Universalių bioetikos normų deklaraciją.

regarding the patenting of discoveries involving human stem cells, the ethical aspects of clinical research in developing countries, genetic testing in the workplace, ICT implants and umbilical cord blood banking.

Two bioethics institutions functioning at the United Nations Education, Science and Culture Organisation (UNESCO) are the International Bioethics Committee founded in 1993, and the Intergovernmental Bioethics Committee, founded in 1998. In 1997, UNESCO adopted the International Declaration on Human Genetic Data, and in 2003 – the Universal Declaration on the Human Genome and Human Rights. At present UNESCO is preparing the Declaration on Universal Norms on Bioethics.

Bioetika Lietuvoje

Viena pirmųjų Lietuvos valstybės institucijų, skirtų bioetikos klausimams analizuoti ir bendrajai bioetikos politikai formuoti, – 1995 metais įkurtas Lietuvos medicinos etikos komitetas (2000 metais pavadintas Lietuvos bioetikos komitetu). Prie Kauno medicinos universiteto 2001 metais įkurtas Kauno regioninis biomedicininų tyrimų etikos komitetas, skirtas etinei biomedicininų tyrimų priežiūrai Kauno regione. Nuo 1997 metų daugumoje sveikatos priežiūros įstaigų veikia medicinos etikos komisijos.

Jau keleri metai šiuolaikinė medicinos etika dėstoma ir šalies sveikatos priežiūros specialistus rengiančiose aukštosiose mokyklose. Kauno medicinos universitete bioetikos dėstymą kuruoja Filosofijos ir socialinių mokslų katedra, taip pat veikia Bioetikos centras. Vilniaus universiteto Medicinos fakultete 2001 metais įkurtas Medicinos istorijos ir etikos skyrius. Mykolo Romerio universitete 2004 metais įkurta Bioteisės katedra ir pradėta įgyvendinti bioteisės studijų programa; 2006 metais bus išleista pirmoji bioteisės magistrų laida.

Lietuvoje nuo 2000 metų veikia ir viena visuomeninė bioetikos organizacija – Bioetikos draugija.

Bioethics in Lithuania

One of the first governmental institutions aiming at the analysis of bioethical issues and the formation of general bioethics policy in Lithuania was the Lithuanian Committee for Medical Ethics, established in 1995, renamed the Lithuanian Bioethics Committee in 2000. The Kaunas Regional Biomedical Research Ethics Committee was established at Kaunas Medical University in 2001, for the ethical supervision of biomedical research in the Kaunas region. Since 1997, Hospital ethics committees have been functioning in most healthcare institutions.

For a number of years now courses in modern medical ethics have been taught at the country's higher education institutions training medical professionals. At Kaunas Medical University the teaching of bioethics is the charge of the Department of Philosophy and Social Sciences, with the university also having a Bioethics Centre.

In 2001, the Department of Medical History and Ethics was established at the Medical faculty of Vilnius University, and in 2004 the Department of Biolaw was founded at Mykolas Romeris University, Vilnius with their first Masters graduates undertaking a new programme of studies in Biolaw, due for graduation in 2006.

In 2000 a non-governmental bioethics organisation Bioethics Society was founded.

Lietuvos bioetikos komitetas

Mūsų šalyje bioetikos problemos institucijų lygmeniu pradėtos nagrinėti 1995 metais, prie Sveikatos apsaugos ministerijos įkūrus Lietuvos medicinos etikos komitetą. 2000 metais jis pervadintas Lietuvos bioetikos komitetu.

Komiteto nuostatuose numatoma, kad komitetą sudaro 17 narių, pusė jų yra profesionalūs medikai, kiti atstovauja skirtingoms profesinėms grupėms ir plačiajai visuomenei (teisininkė, etikos specialistas, filosofas, psichologas, teologas, kt.). Komitetui vadovauja doc. Eugenijus Gefenas. Šiuo metu komiteto nariai yra doc. Jonas Ališauskas (Vilniaus universiteto ligoninės „Santariškių klinikos“ Centro filialo gydytojas), Gintarė Breivienė (Vilniaus respublikinės universitetinės vaikų ligoninės gydytoja), Vytautas Čepulis (Lietuvos onkologijos centro gydytojas), prof. Danutė Gailienė (Vilniaus universiteto Klinikinės ir socialinės psichologijos katedros vedėja), prof. Vaidutis Kučinskas (Vilniaus universiteto Žmogaus ir medicininės genetikos katedros vedėjas), doc. Zita Vincentina Liubarskienė (Kauno medicinos universiteto Filosofijos ir socialinių mokslų katedra), prof. Andrius Narbekovas (Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos

Lietuvos bioetikos komiteto pirmininkas
(Chairman of the Lithuanian Bioethics
Committee) Eugenijus Gefenas

The Lithuanian Bioethics Committee

Lietuvos bioetikos komiteto nariai
(Members of the Lithuanian
Bioethics Committee)

Iš kairės į dešinę (left to right):
A. Raugalė, G. Breivienė, V. Tutkus

In Lithuania, bioethical issues were first addressed at the institutional level in 1995 when the Lithuanian Committee for Medical Ethics was established under the Ministry of Health. In 2000, the committee was renamed the Lithuanian Bioethics Committee.

In accordance with the Committee's regulations, the Committee should be comprised of 17 members, half of whom are medical professionals, and the rest representing various professional groups and the general public such as a lawyer, an expert in ethics, a philosopher, a psychologist, a theologian and others. The Committee is currently headed by Associate Professor Eugenijus Gefenas and members include Prof.s: Algimantas Raugalė (Pro-Rector of Vilnius University); Danutė Gailienė (Department of Clinical and Social Psychology, Vilnius University), Vaidutis Kučinskas (Department of Human and Medical Genetics, Vilnius University), Andrius Narbekovas (Department of Theology, Vytautas Magnus University, and priest, Vilnius Cathedral-Basilica);

katedra, Vilniaus arkikatedros bazilikos kunigas), doc. Dainius Pūras (Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Psichiatrijos klinikos Vaikų psichiatrijos ir socialinės pediatrijos centro vedėjas), prof. Algimantas Raugalė (Vilniaus universiteto prorektorius), Virgilijus Rudzinskas (Kauno krikščioniškųjų gimdymo namų gydytojas), doc. Krescentius Antanas Stoškus (Vilniaus universiteto Filosofijos katedra), Vytautas Tutkus (Vilniaus universiteto ligoninės „Santariškių klinikos“ Centro filialo gydytojas), advokatė Dalia Zeleckienė.

Galima išskirti šias pagrindines komiteto veiklos sritis:

- ginti asmenų, dalyvaujančių biomediciniuose tyrimuose, teises ir atlikti biomediciniųjų tyrimų protokolų mokslinę etinę ekspertizę.
- šviesti ir informuoti bioetika besidomінčius specialistus ir plačiąją visuomenę apie moralines problemas, kylančias modernios sveikatos priežiūros kontekste.

Lietuvos bioetikos komiteto nariai ir sekretoriatas (Members of the Lithuanian Bioethics Committee and secretariat)

Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę
(First row left to right):

E. Gefenas, M. Dailidienė,
D. Zeleckienė, Z. Liubarskienė,
A. Čekanauskaitė

Antroje eilėje iš kairės į dešinę
(Second row left to right):

V. Lukaševičienė, K. Stoškus,
V. Čepulis, A. Narbekovas,
V. Rudzinskas, V. Kučinskas

Assoc. Prof.s: Zita Vincentina Liubarskienė (Department of Philosophy and Social Sciences, Kaunas Medical University), Dainius Pūras (Centre for Children's Psychiatry and Social Paediatrics at the Psychiatry Clinic of the Medical Faculty of Vilnius University), Jonas Ališauskas (physician, Vilnius University Red Cross Hospital), Krescentius Stoškus (Department of Philosophy, Vilnius University); Vytautas Tutkus (physician, Vilnius University Santariškių Clinics Hospital), Virgilijus Rudzinskas (physician, Kaunas Christian Maternity Hospital), Gintarė Breivienė (physician, Vilnius University Santariškių Clinics Children's Hospital), Vytautas Čepulis (physician, the Lithuanian Institute of Oncology), and Dalia Zeleckienė (attorney-at-law, Vilnius).

The following two main areas are central to the Committee's activities:

- the protection of rights of individuals participating in biomedical research and the review of biomedical research in the country, and
- the educating and informing of specialists and the general public about emerging moral issues in modern health care.

Sveikatos sistemos įstatymas

80 straipsnis.

Lietuvos bioetikos komitetas

1. Lietuvos bioetikos komitetą steigia, jo sudėtį ir veiklos nuostatus tvirtina Sveikatos apsaugos ministerija. Lietuvos bioetikos komitetas yra juridinis asmuo. Jo veikla finansuojama iš valstybės biudžeto.

2. Lietuvos bioetikos komitetas :

- 1) analizuoja bioetikos problemas ir konsultuoja valstybės bei vietos savivaldos institucijas, įstaigas, organizacijas šiais klausimais, teikia išvadas bei pasiūlymus dėl bioetikos klausimus reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų projektų;
- 2) išduoda leidimus biomedicininiams tyrimams, išskyrus leidimus klinikiniam vaistinių preparatų tyrimams, ir atlieka etinę biomedicininį tyrimų, kuriems išdavė leidimus, priežiūrą;
- 3) kasmet atsiškaito Sveikatos apsaugos ministerijai už savo veiklą ir teikia pasiūlymus dėl bioetikos problemų sprendimo;
- 4) kontroliuoja, ar asmens ir visuomenės sveikatos priežiūra atitinka medicinos etikos reikalavimus, ir prižiūri, kaip juridiniai asmenys laikosi bioetikos reikalavimų;
- 5) teikia metodinę paramą ir konsultuoja sveikatos priežiūros įstaigų medicinos etikos komisijas ir kitas bioetikos institucijas jų veiklos klausimais;
- 6) pagal savo kompetenciją atstovauja Lietuvai tarptautinėse organizacijose;
- 7) atlieka kitas jo nuostatuose nustatytas funkcijas.

The Law on Health System

Article 80.

Lithuanian Bioethics Committee

1. The Lithuanian Bioethics Committee shall be established and the regulations of its activities shall be approved by the Ministry of Health. The Lithuanian Bioethics Committee shall be a legal person. Its activities shall be financed from the State Budget.

2. The Lithuanian Bioethics Committee shall:

- 1) analyse problems of bioethics and consult central and local authorities, agencies and organisations on these issues, submit conclusions and proposals relating to laws and other legal acts regulating problems of bioethics;
- 2) issue approvals for conducting biomedical research and undertake ethical review of research and monitoring of the activities of Regional Biomedical Research Ethics committees;
- 3) annually report to the Ministry of Health about its own activities and make proposals on how to address bioethical problems;
- 4) review whether individual and public health care is in conformity with the requirements of medical ethics and monitor compliance of legal persons with the requirements of bioethics;
- 5) provide methodological assistance and consult medical ethics committees of health care establishments on issues relating to their activities;
- 6) within the scope of its competence represent Lithuania in international organisations;
- 7) perform other functions provided for in its regulations.

Biomedicininų tyrimų etinė priežiūra Lietuvoje

Lietuvos bioetikos komitetas yra pagrindinė šalies institucija, išduodanti leidimus atlikti biomedicininis tyrimus ir koordinuojanti jų etinę priežiūrą. Šiai funkcijai įgyvendinti komitete įkurta Biomedicininų tyrimų ekspertų grupė, atsakinga už komitetui pateikiamų biomedicininų tyrimų projektų vertinimą. Atsižvelgdamas į posėdžių metu priimtus sprendimus, komitetas išduoda leidimus biomedicininiam tyrimams ir pritarimus atlikti vaistinių preparatų klinikinius tyrimus. Komitetas taip pat rengia su etine tyrimų priežiūra susijusius teisės aktus, teikia pataisas, konsultuoja ir informuoja visus suinteresuotus asmenis biomedicininų tyrimų etiniais bei teisiniais klausimais. Įsigaliojus Biomedicininų tyrimų etikos įstatymui ir įkūrus Kauno regioninį biomedicininų tyrimų

Ethical Review of Biomedical Research in Lithuania

The Lithuanian Bioethics Committee is the main national institution authorised to issue approvals for biomedical research and to co-ordinate ethical review of biomedical research in the country. To implement this function, the Committee has established from its members the Group of Experts in Biomedical Research responsible for the evaluation of biomedical research projects submitted to the Committee. On the basis of decisions made at its sittings, the Committee issues approvals to conduct biomedical research and opinions for clinical trials on medicinal products. The Committee also prepares legal documents related to the ethical review of research, submits amendments to them and offers consulting and an information service on the ethical and legal aspects of biomedical research to all interested parties. When the Law on the Ethics of Biomedical Research came into force and the Kaunas Regional Committee for Ethics of Biomedical Research was founded, the Committee assumed responsibility for also the coordination of Regional Biomedical Research Ethics Committees and the provision of methodological assistance to them.

Biomedical research is a prerequisite to develop knowledge about human diseases and the ways of their treatment. At the same time, this type of research raises many ethical and

etikos komitetą, Lietuvos bioetikos komitetas tapo atsakingas už jo veiklos koordinavimą ir metodologinę paramą.

Biomedicininiai tyrimai būtini norint plėtoti žinias apie žmogaus ligas ir jų gydymo būdus. Taigi be jų negalima biomedicinos mokslo plėtra. Tačiau kartu šie tyrimai kelia nemažai etikos ir žmogaus teisių klausimų. Etikos principų, reglamentuojančių biomedicininis tyrimus, svarba ypač išryškėjo pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, kai Niurnbergo procesas atskleidė karo metu koncentracijos stovyklose vykdytus medicinos bandymus su žmonėmis. Niurnbergo kodeksas paskatino tolesnę tyrimų etikos principų įtvirtinimą tarptautiniuose dokumentuose: Helsinkio deklaracijoje, Europos Tarybos Žmogaus teisių ir biomedicinos konvencijoje ir Papildomame protokole dėl biomedicininų tyrimų, Europos Sąjungos direktyvose. Lietuvoje dėl reikalingumo teisiškai ir instituciskai reguliuoti su žmonėmis atliekamam medicinos bandymus imta svarstyti tik atkūrus Nepriklausomybę. Dabar galime didžiuotis, kad esame viena iš nedaugelio Rytų ir Vidurio Europos šalių, kurioje ši jautri sritis reglamentuojama įstatymais – 2001 metais įsigaliojo Biomedicininų tyrimų etikos įstatymas.

human rights issues. The global importance of ethical principles in biomedical research was addressed particularly after World War 2, when Nazi doctors, who had been carrying out medical research in concentration camps, were tried at Nuremberg. The Nuremberg Code stimulated development of such important international documents as the Helsinki Declaration, the Council of Europe Convention on Human Rights and Biomedicine, and its Additional Protocol on Biomedical Research to mention but a few. It was only after the re-establishment of Lithuania's independence in 1990 that the necessity of legal and institutional regulation of medical research involving human subjects was addressed in Lithuania. Lithuania is one of the few countries in Eastern and Central Europe where this sensitive field is regulated at the legislative level - since 2001, when the Law on the Ethics of Biomedical Research came into force. The obligation of a scientist, or other individual initiating biomedical research, to obtain assessment and permission from the Committee prior to the research, came into being in 1997. Each biomedical research project conducted in Lithuania, since 2001, must now conform to the requirements set out by the Law on Ethics of Biomedical Research, which reflects fundamental provisions of key international documents and conventions.

Biomedicinių tyrimų etikos įstatymas

4 straipsnis.

Biomedicinių tyrimų etikos reikalavimai

Biomedicininiai tyrimai gali būti atliekami tik pagal šiuos reikalavimus, kai:

- 1) yra biomedicinių tyrimų mokslinė ir praktinė vertė;
- 2) užtikrinta tiriamojo interesų apsauga bei informacijos apie tiriamąjį konfidencialumas;
- 3) gautas savanoriškas tiriamojo asmens sutikimas;
- 4) yra tyrėjo ir biomedicinių tyrimų užsakovo civilinės atsakomybės draudimas dėl galimos žalos tiriamajam;
- 5) yra Lietuvos bioetikos komiteto ar Regioninio biomedicinių tyrimų etikos komiteto leidimas;
- 6) to nedraudžia kiti įstatymai.

The Law on Ethics of Biomedical Research

Article 4.

Requirements for Ethics of Biomedical Research

1. Biomedical research may only be undertaken if the following requirements are met:

- 1) biomedical research has scientific and practical merit;
- 2) protection of the interests of the research subject and confidentiality of information pertaining to such has been ensured;
- 3) free and informed consent of the research subject has been obtained;
- 4) the researcher and the sponsor of the biomedical research are covered by third party insurance against any harm to the research subject;
- 5) an approval has been given by the Lithuanian Bioethics Committee or the Regional Biomedical Research Ethics Committee;
- 6) there are no prohibitions against such research in other laws.

Jau 1997 metais buvo įtvirtinta prievolė mokslininkui ar kitam tyrimą inicijuojančiam asmeniui prieš pradėdam tyrimą gauti Etikos komiteto vertinimą ir leidimą. Kiekvienas Lietuvoje atliekamas biomedicininis tyrimas turi atitikti Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo reikalavimus, kurie savo ruožtu suderinti su pamatinėmis svarbiausių tarptautinių dokumentų nuostatomis.

Daugiausia biomedicininį tyrimų, pateikiamų Lietuvos bioetikos komitetui, skirta naujų vaistinių preparatų saugumui ir efektyvumui vertinti. Tačiau sąvoka „biomedicininis tyrimas“ ar „medicinos bandymas“ apima kur kas daugiau mokslo tyrimų, atliekamų biomedicinos srityje: naujų gydymo metodikų (pvz., efektyvesnio chirurginio metodo paieška), tyrimų su žmogaus biologine medžiaga (pvz., tikslingai tyrimui imamais ar „likutiniais“ kraujo ar audinių mėginiais) ar medicinos dokumentų, kai analizuojami tik medicinos duomenys.

The majority of biomedical research projects reviewed by the Committee aim at testing the effectiveness and safety of new medications. However, the concept of biomedical research involves a considerably broader range of research conducted in the field of biomedicine. These include testing new treatment methods (for instance, a search for a more effective method of surgery), research involving human biological material (for example, intentionally collected or ‘residual’ blood or tissue samples), or medical documents when only medical data is analysed.

Any member of the medical or general public could be approached with a proposal to participate in biomedical research. For this reason it is very important to be aware of at least the main ethical principles of biomedical research and the fundamental rights of individuals taking part in them, among them, the right to receive all relevant research-related information, the right to consent or refuse to participate in research, the right to withdraw from research at any point of time, the right to information on one’s health care, and the right to compensation for any damage inflicted in the process of research.

The scope of biomedical research initiated in Lithuania by both, or either, the pharmaceutical industry and/ or scientists or their institutions is growing each year. The

Kiekvienam gali būti pasiūlyta tapti biomedicininio tyrimo dalyviu. Todėl labai svarbu žinoti bent jau pagrindinius biomedicininių tyrimų etikos principus ir pagrindines tyrimuose dalyvaujančių asmenų teises – teisę gauti visą su tyrimu susijusią informaciją, teisę sutikti ar atsisakyti dalyvauti tyrime, teisę pasitraukti iš tyrimo, teisę į informacijos apie savo sveikatą apsaugą, teisę gauti kompensaciją už žalą, atsiradusią tyrimo metu, ir kt.

Kasmet Lietuvoje daugėja ir vaistų pramonės, ir Lietuvos mokslininkų ar mokslo institucijų inicijuojamų biomedicininių tyrimų. Viena vertus, didėjantis Vakarų kompanijų užsakomų ir Lietuvą pasiekiančių klinikinių vaistinių preparatų tyrimų skaičius byloja apie mūsų šalies medikų tyrėjų suinteresuotumą atlikti šiuos tyrimus, kita vertus – apie jų profesionalumą, pasirengimą ir galimybes atlikti sudėtingus tyrimus.

Paminėtina ir daugiau džiuginančių tendencijų. Leidimų, išduodamų Lietuvos mokslininkų inicijuojamiems biomedicininiams tyrimams, daugėjimas rodo ne tik

growing number of clinical trials of medical products initiated by Western companies in Lithuania, points to the interest international researchers have, as well as the high professional standards to be met and the possibilities of very complex research to be undertaken.

Another favorable tendency to be observed is that the increase in number of approvals issued for biomedical research initiated by Lithuanian scientists not only points to the growing number of biomedical research projects conducted by them in general, but also indicates that Lithuanian researchers better realise the significance and benefits of the ethical requirements of biomedical research and the necessity to conform to them. The rights of research participants will only be guaranteed when those rights become an inseparable part of the practice of conducting biomedical research, that is, when they guide both research initiating institutions and research conducting scientists. Therefore the experts of the Lithuanian Bioethics Committee on a regular basis provide information and consulting at the stage of planning biomedical research or filling in the required forms. All relevant legal acts, document forms, important links and other necessary information can be found at the website of the Lithuanian Bioethics Committee at <http://bioetika.sam.lt>.

apskritai didėjantį atliekamų biomedicininų tyrimų skaičių, bet ir tai, kad Lietuvos mokslininkai vis geriau suvokia biomedicininų tyrimų etikos reikalavimų svarbą bei būtinybę jų laikytis. Tyrimo dalyvių teisės bus užtikrintos tik tada, kai jos taps neatsiejama biomedicininų tyrimų praktikos dalimi, t. y. kai jais vadovausis ir tyrimus inicijuojančios institucijos, ir juos atliekantys mokslininkai. Todėl Lietuvos bioetikos komiteto specialistai nuolatos teikia informaciją ir konsultuoja rengiant biomedicininio tyrimo planą ar pildant dokumentus. Visus reikiamus teisės aktus, dokumentų formas, svarbias nuorodas ir kitą būtiną informaciją galima rasti Lietuvos bioetikos komiteto interneto svetainėje adresu <http://bioetika.sam.lt>.

1 lentelė.
*Biomedicininų tyrimų,
kuriems buvo išduotas
Lietuvos bioetikos komiteto
leidimas / pritarimas,
skaičius*

Table 1.
*Number of biomedical
research projects approved
by the Lithuanian Bioethics
Committee*

Metai Year	Vaistų pramonės inicijuoti biomedicininiai tyrimai Biomedical research initiated by pharmaceutical industry		Lietuvos mokslininkų inicijuoti biomedicininiai tyrimai Biomedical research initiated by Lithuanian scientists		Iš viso Total
	n	%	n	%	
1997	25	96,15	1	3,85	26
1998	41	91,12	4	8,88	45
1999	54	83,08	11	16,92	65
2000	59	81,95	13	18,05	72
2001	61	81,34	14	18,66	75
2002	67	81,71	15	18,29	82
2003	64	62,14	39	37,86	103
2004	95	66,91	47	33,09	142
2005 ¹	35	43,21	46	56,79	81

¹ Liepos mėn. duomenys

¹ As of July 2005.

Lietuvos bioetikos komiteto šviečiamoji ir informacinė veikla

Kita svarbi Lietuvos bioetikos komiteto veiklos sritis – plačiosios visuomenės, medikų ir etikos specialistų informavimas bei švietimas moderniosios biomedicinos ir biotechnologijų plėtros kontekste išylančiais etikos klausimais.

Komitetas taip pat atsakingas už metodologinę paramą sveikatos priežiūros įstaigose įsteigtoms medicinos etikos komisijoms ir regioniniams biomedicininiių tyrimų etikos komitetams, paskaitų ir seminarų organizavimą. Aktyvus bendradarbiavimas su įvairiomis tarptautinėmis organizacijomis – UNESCO, Europos Taryba, Europos Komisija, Europos medicinos ir sveikatos priežiūros filosofijos draugija (ESPMH) – skatina projektų kūrimą ir mokslinių, mokomųjų seminarų, konferencijų organizavimą.

Pažymėtinas ir komiteto bendradarbiavimas su Atviros Lietuvos fondu, nes jo suteikta parama leido inicijuoti bioetikos knygų leidybą lietuvių kalba: 1999 metais pasirodė D. Evans, M. Evans „Padorus pasiūlymas: klinikiniių tyrimų etikos priežiūra“, 2000 metais – H. Wulff ir kt. „Medicinos filosofija“, 2001 metais –

Educational and Promotional Activities of the Lithuanian Bioethics Committee

Another important area of activities of the Lithuanian Bioethics Committee is informing and educating the general public and experts in ethical issues arising from developments in modern biomedicine and biotechnologies.

The Committee is also responsible for methodological assistance to Hospital Ethics Committees and to Regional Biomedical Research Ethics Committees, and for the organising of lectures and seminars. Active cooperation with various international organisations UNESCO, the Council of Europe, the European Commission, the European Society for Philosophy of Medicine and Healthcare (ESPMH) stimulates the initiation of new projects and the organisation of scientific and training seminars and conferences.

The Committee's collaboration with the Open Society Fund Lithuania is also of note. The Fund's support made it possible to initiate translating and publishing books on bioethics in Lithuanian. As a result, D. Evans, M. Evans 'A Decent Proposal: Ethical Review of Clinical Research' was published in 1999, H. Wulff et al 'Philosophy of Medicine' in 2000, H. A. M. J. ten Have, R. H. J. Meulen, E. van Leewen 'Medical Ethics' in 2001. The publication of A. D. Rogers, D. Bousingen 'Bioethics in Europe' in 2001 was a result of cooperation with the Council of Europe and Lithuanian Institute of Culture.

H. A. M. J. ten Have, R. H. J. Meulen, E. van Leewen „Medicinos etika”. Bendradarbiaujant su Europos Taryba ir Lietuvos kultūros institutu 2001 metais taip pat išleista A. Rogers, D. D. Bousingen „Bioetika Europoje”. Arviros Lietuvos fondas parėmė du komiteto inicijuotus projektus – „Lietuvos sveikatos apsaugos etikos komitetų vystymo programą” (1998–2000) ir „Sveikatos priežiūros etikos strategiją” (1998–2000).

Vienas reikšmingiausių šviečiamųjų renginių, kur aktyviai dalyvavo ir komitetas, – 2003 metų rugpjūtį vykusį tarptautinę konferenciją „Europos integracija – sveikatos priežiūros filosofija ir etika“ (XVII Europos medicinos ir sveikatos priežiūros filosofijos draugijos konferencija). Šią konferenciją komitetas rengė kartu su Europos medicinos ir sveikatos priežiūros filosofijos draugija, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Medicinos istorijos ir etikos skyriumi, Lietuvos nacionaline komisija prie UNESCO, Rytų ir Vidurio Europos bioetikos asociacija. ESPMH yra viena didžiausių tarptautinių nevyriausybinių organizacijų, vienijančių iškiliausius ne tik Europos, bet ir kitų šalių bioetikos specialistus.

Komitetas nuolat organizuoja įvairius tarptautinius ir nacionalinius seminarus, konferencijas, diskusijas aktualiomis bioetikos, biomedicininų tyrimų bei sveikatos priežiūros etikos temomis.

Open Society Fund Lithuania also supported two projects initiated by the Committee: 'Development of the Bioethics Committees in the System of Healthcare of Lithuania' (1998-2000) and 'Strategy for the Development of Healthcare Ethics' (2000-2002).

One of the most significant educational events in the preparation of which the Committee took an active part was the XVII European Conference on Philosophy of Medicine and Healthcare 'European Integration Philosophy and Ethics of Healthcare' in August 2003. The Committee organised this conference together with the European Society of Philosophy of Medicine and Healthcare (ESPMH), the Department of Medical History and Ethics at the Medical Faculty of Vilnius University, the Lithuanian National Commission for UNESCO, and the Bioethics Association of Eastern and Central Europe. The ESPMH is one of the largest non-governmental organisations uniting not only the most prominent bioethics experts in Europe but from all over the world.

The Committee regularly organises various international and national seminars, conferences, and discussions on topical issues in bioethics, biomedical research and healthcare ethics.

Tarptautinis bendradarbiavimas

Europos Tarybos Bioetikos komitetas (CDBI)

Jau antraisiais veiklos metais komitetas ėmė aktyviai bendradarbiauti su Europos Taryba. 1997 metais ji pradėjo didelę programą, skirtą nepriklausomiems ir tarpdalykiniams biomedicininėms tyrimų etikos komitetams Rytų ir Vidurio Europoje kurti ir stiprinti. Ši programa sutrumpintai vadinama DEBRA (angl. Ethical Review of Biomedical Research Activity) – „Etinės biomedicininė tyrimų priežiūros plėtra“. Dalyvaudamas DEBRA komitetas užmezgė glaudų bendradarbiavimą ne tik su Europos Tarybos Bioetikos komitetu, Rytų ir Vidurio Europos etikos komitetais, bet ir su Vakarų Europos specialistais, bioetikos ir biomedicininė tyrimų srityje dirbančiais ne vieną dešimtmetį. Su Europos Taryba organizuoti renginiai pradėjo Lietuvos biomedikų ir plačiosios visuomenės švietimą bei mokymą biomedicininė tyrimų etikos klausimais. Dar 1998 metais įvyko dviejų dienų tarptautinis seminaras „Biomedicininė tyrimų etikos komitetai“ ir sulaukė didžiulio medikų dėmesio. Todėl po metų vėl buvo surengtas subtilesnius biomedicininė tyrimų aspektus nagrinėjantis seminaras „Bandymai su žmonėmis:

International Cooperation

*Steering Committee on
Bioethics of the Council of
Europe (CDBI)*

In the second year of its existence the Committee started active cooperation with the Council of Europe, which in 1997 initiated a broad programme intended for the establishment and consolidation of independent and interdisciplinary committees on ethics of biomedical research in Eastern and Central Europe. This programme is called DEBRA (Ethical Review of Biomedical Research Activity). Participation in DEBRA allowed the Committee to start close cooperation not only with the Steering Committee on Bioethics of the Council of Europe (CDBI), and other ethics committees in Eastern and Central Europe, but also with Western experts who have for decades been working in the field of bioethics and biomedical research. Events organised jointly with the Council of Europe have triggered education and training of Lithuanian specialists in biomedicine, and of the general public in issues related to the ethics of biomedical research. For example, a two-day international seminar, 'Biomedical Research Ethics Committees', organised in 1998, attracted immense interest from the Lithuanian medical community, which resulted a year later (in 1999), in a further seminar 'Ethical Aspects of Clinical Trials' to address further certain aspects of biomedical research. In 2004 DEBRA returned to Lithuania with the international seminar 'Training in Research Ethics' which attracted not only lecturers from the Council of Europe and other Western European countries, but, along with Lithuanian participants, specialists from the entire region of

klinikinių tyrimų etiniai aspektai”. DEBRA į Lietuvą grįžo 2004 metais su tarptautiniu seminaru „Biomedicininų tyrimų etikos mokymas“, į jį susirinko ne tik Europos Tarybos ir Vakarų Europos lektoriai bei lietuviškoji auditorija, bet ir kolegos iš visos Rytų bei Vidurio Europos. Nuo 2000 metų Lietuvos bioetikos komiteto pirmininkas atstovauja Lietuvai Europos Tarybos Bioetikos komitete.

UNESCO

2001 metais vykusioje 31-ojoje UNESCO Generalinėje konferencijoje Lietuvos Respublikos Prezidentas J. E. Valdas Adamkus pažymėjo, kad mūsų šalis remia UNESCO iniciatyvą kurti visuotinį bioetikos instrumentą, ir pasiūlė Lietuvoje surengti Rytų ir Vidurio Europos ekspertų susitikimą, kur būtų svarstomos bioetikos problemos bei galimos rekomendacijos. 2002 metų pradžioje Lietuvos bioetikos komitetas kartu su Lietuvos nacionaline UNESCO komisija, Lietuvos Respublikos Nuolatine atstovybe prie UNESCO, Švietimo ir mokslo ministerija ir Vilniaus universitetu aktyviai įsitraukė į konferencijos rengimą. Bendromis šių institucijų pastangomis 2002 metų lapkričio 11–12 dienomis Vilniuje įvyko tarptautinė konferencija „Rytų ir Vidurio Europos konferencija bioetikos

Eastern and Central Europe. Since 2000, the Committee chairman has been Lithuania's representative on the Steering Committee on Bioethics of the Council of Europe.

UNESCO

At the 31st General Assembly of UNESCO in 2001, President of the Republic of Lithuania, His Excellency Mr. Valdas Adamkus emphasised that Lithuania supported UNESCO's initiative to work out a universal instrument for bioethics and suggested organising in Lithuania a meeting of Eastern and Central European experts, which would address bioethical issues and develop such guidelines. Early in 2002, the Lithuanian Bioethics Committee jointly with the Lithuanian National Commission for UNESCO, the Permanent Delegation of Lithuania to UNESCO, the Ministry for Science and Education and Vilnius University started active preparation for the organisation of a related conference. By the joined effort of these institutions, on November, 11-12, 2002 the International Conference on Bioethics in Eastern and Central Europe was convened in Vilnius. President Valdas Adamkus, representatives of UNESCO, the International Bioethics Committee, and the Council of Europe as well as over a hundred participants from Lithuania and around the world honoured it with their participation. The Conference had the patronage of Mr. Koichiro Matsuura, Director General of UNESCO, His Excellency Valdas Adamkus, President

klausimais“, joje dalyvavo ir Prezidentas Valdas Adamkus, UNESCO, Tarptautinio bioetikos komiteto, Europos Tarybos, Europos Komisijos atstovai, daugiau nei šimtas dalyvių iš Lietuvos ir viso pasaulio. Renginį globojo UNESCO Generalinis direktorius Koichiro Matsuura, Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius.

Sėkminga konferencija ir Lietuvos aktyvumas bioetikos srityje paskatino UNESCO remti ir kitą Lietuvos bioetikos projektą, parengtą aktyviai bendradarbiaujant su Lietuvos bioetikos komitetu – įkurti Regioninį bioetikos informacijos centrą. 2004 metų rugsėjo 13 dieną Vilniaus universiteto Medicinos fakultete įvyko iškilmingas centro atidarymas, o kartu ir nacionalinės diskusijos dėl UNESCO rengiamos Visuotinių bioetikos normų deklaracijos.

Nuo 2002 metų Eugenijus Gefenas atstovauja Rytų ir Vidurio Europos šalims UNESCO Tarptautiniame bioetikos komitete.

Europos Komisija

Dar iki 2004 metų, kol Lietuva nebuvo Europos Sąjungos nare, Lietuvos bioetikos komitetas bendradarbiavo su Europos Komisija, dalyvavo Europos

of the Republic of Lithuania and Mr. Algirdas Monkevičius, Minister for Education and Science, Lithuania.

Successful organisation of the conference and Lithuania's active position in the field of bioethics encouraged UNESCO in supporting yet another Lithuanian project in bioethics, of which the Lithuanian Bioethics Committee was an active partner establishing the Regional Centre for Bioethics Information. On September 13th, 2004, the opening ceremony of the Centre took place at the Medical Faculty of Vilnius University, which immediately involved itself with national consultations for the Declaration on Universal Norms on Bioethics that was being drafted by UNESCO.

In 2002 E. Gefenas was elected as a representative of Central and Eastern Europe at the UNESCO International Bioethics Committee.

European Commission

Even prior to 2004, when Lithuania became a member of the European Union, the Lithuanian Bioethics Committee was cooperating with the European Commission taking part at meetings of the Forum of European National Bioethics Committees. For several years the Committee has been taking part in projects supported by the European

nacionalinių etikos komitetų forumo susitikimuose. Jau keleri metai komitetas dalyvauja ir Europos Komisijos remiamuose tarptautiniuose projektuose, skirtuose tiek biomediciniui tyrimui, tiek platesnei bioetikos problematikai. 2003 metais pradėtas įgyvendinti projektas „Europos bioetikos mokymo sveikatos priežiūros institucijose programa“, pagrindinis jo tikslas – bioetikos mokymo sveikatos priežiūros specialistams parengti rekomendacijas ir konkrečias programas, kurios, viena vertus, parodytų Europos tendencijas, kita vertus, būtų pritaikytos konkrečios šalies sociokultūriniais poreikiais. Įgyvendinant šį projektą buvo parengtas ir kartu su Vilniaus universiteto Medicinos fakultetu organizuotas keturių dienų mokymo kursas, skirtas etikos komisijų nariams, – „Bioetikos pagrindai“. 2005 metais baigiasi biomediciniui tyrimui priežiūrai svarbus projektas – PRIVIREAL, skirtas analizuoti, kaip Europos valstybės laikosi Europos Sąjungos asmens duomenų teisinės apsaugos direktyvos (95/46/EC) biomediciniui tyrimui srityje, ir nagrinėti etikos komitetų vaidmenį praktiškai įgyvendinant direktyvą. 2006 metais komitetas įsitraukė į kitą Europos projektą – „BioTethed“, orientuotą į biotechnologijų (kamieninių ląstelių tyrimų,

Commission, which are addressing problems faced by biomedical research and the broader issues of bioethics. The year 2003 marked the beginning of the implementation of the project 'European Programme for Teaching Bioethics in Healthcare Institutions' (EHBP), the main aim of which was to prepare recommendations and bioethics teaching programmes to healthcare specialists, which, on one hand, would reflect European tendencies, and, on the other, would be adapted to the actual socio-cultural situation in Lithuania. In the course of the project a four-day training course, 'Introduction to Bioethics,' was jointly designed with the Medical Faculty of Vilnius University and intended for members of hospital ethics committees. Another important project PRIVIREAL - ends in 2005. This project has aimed to analyse how European countries deal with Directive 95/46/EC on the legal protection of personal data in the field of biomedical research and to examine the role of research ethics committees in the practical implementation of the Directive.

In 2006, the Committee is joining another European project, 'BioTethed', analysing ethical problems raised by new biotechnologies (stem cell research, reproductive technologies, genetically modified organisms, etc.).

Baltijos ir Skandinavijos šalių bendradarbiavimo tinklas

reprodukcinių technologijų, genetiškai modifikuotų organizmų ir pan.) keliamų etinių problemų analizę ir sprendimą.

Dalyvaudamas DEBRA projekte, komitetas ėmė glaudžiai bendradarbiauti su Norvegijos tyrimų etikos komitetu. Europos Tarybos kvietimu Lietuvos bioetikos komiteto nariai stažavosi Norvegijos tyrimų etikos komitete ir Oslo universiteto medicinos etikos centre, kartu su kolegomis iš Estijos ir Latvijos lankėsi Tromso regioniniame tyrimų etikos komitete. 2005 metų pavasarį Norvegijos tyrimų etikos komitetas metinio susirinkimo vieta pasirinko Vilnių. Tai tapo puikia proga visiems Lietuvos bioetikos komiteto nariams susitikti su kolegomis iš Norvegijos, analizuoti aktualiausius biomedicininį tyrimų klausimus, pasidalyti patirtimi ir svarstyti perspektyvaus bendradarbiavimo galimybes. Bendradarbiavimas su norvegais sukūrė prielaidas atsirasti daugiau partnerių, todėl jau 2005 metų lapkritį rengiamas visų Baltijos ir Skandinavijos šalių bei Šiaurės Rusijos etikos komiteto atstovų susitikimas, jį remia Šiaurės šalių tyrimų taryba (NordForsk).

Cooperation Network of Baltic-Scandinavian Countries

Participation in the DEBRA project brought the Committee in close contact with the Norwegian National Committee for Research Ethics. At the invitation of the Council of Europe the members of the Lithuanian Bioethics Committee went on a study visit to the Norwegian National Committees for Research Ethics and the Centre for Medical Ethics at Oslo University, and together with their Latvian and Estonian colleagues visited the Regional Research Ethics Committee based at the University of Tromso. In the spring of 2005, the Norwegian National Committees for Research Ethics chose Vilnius as the venue of their annual meeting. This presented all members of the Lithuanian Bioethics Committee with an excellent opportunity to meet their Norwegian colleagues, analyse the most topical issues in biomedical research, share their experiences and discuss opportunities of further cooperation. Cooperation with the Norwegians made it possible to broaden each other's circle of partners, and in November 2005 a meeting of the representatives of the research ethics committees of the three Baltic States, the Scandinavian countries and Northern Russia is being organised, with support from the Nordic Research Board (NordForsk).

Bendradarbiavimas nacionaliniu lygmeniu

Igyvendindamas jam priskirtas funkcijas, komitetas bendradarbiauja ir su Lietuvoje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis bei institucijomis. Viena aktyviausių komiteto partnerių – Bioetikos draugija. Komitetas prisidėjo prie 2000–2002 metais draugijos vykdyto projekto „Pacientų teisės Lietuvoje: situacijos analizė ir visuomenės aktyvinimas“, organizavo konferenciją „Pacientų teisės šiandieninėje sveikatos priežiūroje“. Bendradarbiaudamas su draugija, periodiškai rengia seminarus įvairiausiomis bioetikos temomis – kamieninių ląstelių tyrimai, nėštumo nutraukimas, alternatyvioji medicina, tyrimai su gyvūnais, genetikos etika, genetiškai modifikuotų organizmų kūrimo ir naudojimo problemos, klonavimas, kt. Šie renginiai nemokami ir atviri visiems besidomintiems.

Komitetas yra užmezgęs glaudžius bendradarbiavimo ryšius su Kauno medicinos universiteto Filosofijos ir socialinių mokslų katedra, Kauno medicinos universiteto Bioetikos centru.

Daugelį mokomųjų, šviečiamųjų renginių ir projektų komitetas rengia ir

Co-operation at the National Level

In carrying out the attributed functions, the Committee also collaborates with Lithuanian non-governmental organisations and institutions. One of the most active partners of the Committee is the Bioethics Society. The Committee contributed to the Society's project 'Patients' Rights in Lithuania: Situation Analysis and Community Empowerment' (2000-2002), and organised the conference 'Patients' Rights in Modern Healthcare' that took place in the course of the project. The Committee and the Society organise joint seminars on a large range of bioethical issues: stem cell research, pregnancy termination, alternative medicine, research on animals, the ethics of genetics, issues in creation and use of genetically modified organisms, cloning, etc. These events are open to all interested participants.

The Committee prepares most of its training and educational events and projects with colleagues from the Medical faculty of Vilnius University as well as the Department of Philosophy and Social Sciences and the Bioethics Centre at Kaunas Medical University. In June 2002, the Committee and the Department of Medical History and Ethics at the Medical faculty organised an international seminar 'Integration of Medical Humanities

įgyvendina kartu su kolegomis iš Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto. 2002 metų birželį kartu su Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Medicinos istorijos ir etikos skyriumi komitetas surengė tarptautinį seminarą „Medicinos humanitarinių pagrindų integravimas į medikų profesinį rengimą“. Pagrindinis jo tikslas buvo susipažinti su Europos medicinos humanitarinių pagrindų integravimo į medikų rengimo programas patirtimi, išsiaiškinti Lietuvos aukštųjų mokyklų poreikį ir galimybes veiksmingiau integruoti humanitarinius mokslus į medicinos programą, paskatinti glaudesnę medicinos etikos, istorijos, teisės, filosofijos ir kitų sričių specialistų bendradarbiavimą. Šiuo tikslu vėliau buvo surengti dar du seminarai – „Biomedicinos etikos dėstymas Lietuvoje: problemos ir perspektyvos“, „Biomedicinos etikos tyrinėjimai, mokymas ir institucijos“.

Kartu su Medicinos fakultetu komitetas rengia ir seminarus sveikatos priežiūros įstaigų etikos komisijų nariams ir kitiems besidomintiems sveikatos priežiūros specialistams. 1999 metų lapkritį organizuotas mokomasis seminaras „Aktualiausi šiuolaikinės medicinos etikos klausimai“, 2000 metų birželį – seminaras „Ligoninių etikos komisijų veiklos kryptys“.

Nuo 2004 metų komitetas bendradarbiauja su Vilniaus universiteto Medicinos fakultete įkurtu UNESCO remiamu Regioniniu bioetikos informacijos centru.

into the Education of Health Care Professionals'. The main purpose of the seminar was to be informed about the European experience of the integration of medical humanitarian foundations into the training of medical professionals, to find out about the demand and possibilities of Lithuanian institutions of higher learning to integrate the humanities into medical studies, and to encourage a closer cooperation between specialists in medical ethics, history, law, philosophy and other fields. A further two seminars 'Teaching of Biomedical Ethics in Lithuania: Problems and Prospects', and 'Biomedical Ethics: Research, Training and Institutions' were organised in Lithuania with the same focus in mind.

Jointly with the Medical faculty of Vilnius University the Committee organises seminars for members of hospital ethics committees and other healthcare specialists interested in ethical issues. A training seminar, 'The Most Topical Issues in Contemporary Medical Ethics,' was organised in November 1999, and another seminar 'Activity Trends of the Ethics Boards in Hospitals' was organised in June 2000.

Since 2004, the Committee has been cooperating with the Regional Bioethics Information Centre established at the Medical faculty of Vilnius University.

